

**საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს
სკოპინგის დასკვნა N 1**

12.01.2021

საერთო მონაცემები: საქმიანობის დასახელება: ნარჩენების ინსინერაციისთვის განკუთვნილი მინი ინსინერატორის საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება (მათ შორის წარმადობის გაზრდა);

საქმიანობის განმახორციელებელის დასახელება და მისამართი: სსიპ სოფლის მეურნეობის სახელმწიფო ლაბორატორია, ქ. თბილისი, ვაშლიჯვარი, ვ. გომიაშვილის ქ. N49;

საქმიანობის განხორციელების ადგილი: ქ. თბილისი, ვაშლიჯვარი, ვ. გომიაშვილის ქ. N49;

განაცხადის შემოსვლის თარიღი: 27.11.2020

მონაცემები სკოპინგის ანგარიშის შემდგენელის შესახებ: შპს „გამა კონსალტინგი“

ძირითადი საპროექტო მონაცემები:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით, სამინისტროში სსიპ სოფლის მეურნეობის სახელმწიფო ლაბორატორიის მიერ წარმოდგენილია ქ. თბილისში, ვ. გომიაშვილის ქ. N49-ში, ნარჩენების ინსინერაციისთვის განკუთვნილი მინი ინსინერატორის საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების (მათ შორის წარმადობის გაზრდა) სკოპინგის ანგარიში.

საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროს მიერ 2005 წელს შპს „ენვაირომენტალ ტექნოლოჯის“ ვეტერინარული დიაგნოსტიკისა და ექსპერტიზის ცენტრალური ლაბორატორიის ნარჩენების უტილიზაციისთვის განკუთვნილ მინი ინსინერატორზე (ქ. თბილისი, ვაშლიჯვარი, გომიაშვილის ქ. N49) გაიცა N162 (02.12.2005) სახელმწიფო ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა და გარემოსდაცვითი ნებართვა, რომლის საფუძველზეც საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2018 წლის 8 ოქტომბრის N2-816 ბრძანებით გაიცა გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება. „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-15 მუხლის საფუძველზე, საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2018 წლის 23 ოქტომბრის N2-855 ბრძანებით შპს „ინვაირონმენტალ ტექნოლოჯის“ ვეტერინარული დიაგნოსტიკისა და ექსპერტიზის ცენტრალური ლაბორატორიის ნარჩენების უტილიზაციისთვის განკუთვნილ მინი ინსინერატორზე საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მიერ გაცემული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება გადაეცა სსიპ „საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ლაბორატორიას“. საქართველოს მთავრობის 2019 წლის 12 დეკემბრის N615 დადგენილების პირველი მუხლის მე-4 პუნქტის შესაბამისად, საჯარო სამართლის იურიდიული პირი - სოფლის მეურნეობის სახელმწიფო ლაბორატორია განისაზღვრა სსიპ საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ლაბორატორიის

უფლებამონაცვლედ და შესაბამისად, დღეის მდგომარეობით, ინსინერატორის ექსპლუატაციას ახორციელებს სსიპ სოფლის მეურნეობის სახელმწიფო ლაბორატორია.

წარმოდგენილი სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, ინსინერატორის არსებული შენობა მდებარეობს ქ. თბილისში, ვაშლიჯვრის დასახლებაში, ვ. გოდიაშვილის ქ. N49-ში (ს/კ 01.10.10.015.052). ლაბორატორიის მთლიანი ფართობია 11709 მ², ინსინერატორის შენობა განთავსებულია ლაბორატორიის ტერიტორიის ცენტრალურ ნაწილში, რომლის სიგანე და სიგრძე 6 მ, ხოლო სიმაღლე 3,62 მეტრს შეადგენს. ამავე შენობაშია განთავსებული დიზელის რეზერვუარი. ლაბორატორიის ეზოს ოთხივე მხრიდან ესაზღვრება საცხოვრებელი სახლები. უშუალოდ ინსინერატორის შენობიდან უახლოესი საცხოვრებელი სახლი დამორებულია 37 მ-ით, ხოლო უახლოესი ზედაპირული წყლის ობიექტი (მდ. დიდმისწყალი) - დაახლოებით 300 მეტრით. ლაბორატორიის ტერიტორიაზე, ინსინერატორისთვის განკუთვნილი შენობა-ნაგებობის გარდა, წარმოდგენილია სხვადასხვა დანიშნულების შენობები და ასევე, არსებული ბიო-თერმული ორმო. საპროექტო ტერიტორიის აღმოსავლეთ საზღვართან განთავსებულია სამეურნეო-ადმინისტრაციული შენობა და ფიტოსანიტარული ლაბორატორია, დასავლეთით - ვეტერინარული ლაბორატორიის შენობა, ცოფის ლაბორატორია და ძველი ლაბორატორიის უფუნქციო შენობა, ხოლო ჩრდილოეთით - ვივარიუმი და ცხოველთა გასაკვები ლაბორატორია. ტერიტორიის შუა ნაწილში განთავსებულია სურსათის ლაბორატორია, გამწვანებისთვის გამოყოფილი ტერიტორია, საგენერატორო და ინსინერატორი. ყველა შენობა-ნაგებობა უზრუნველყოფილია მყარი საფარით დაფარული შიდა მისასვლელი გზებით. ლაბორატორიის ტერიტორია შემოღობილია და შეზღუდულია უცხო პირთა შესვლა.

წარმოდგენილი სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, სსიპ სოფლის მეურნეობის სახელმწიფო ლაბორატორიის ტერიტორიაზე დაგეგმილია C-18 P (Consultec Systems LLC) ტიპის არსებული ინსინერატორის წარმადობის გაზრდა, რაც საწარმოს არსებულ წარმადობას (8.95 კგ/დღ) გაზრდის დღეში 216 კგ-მდე. სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, არსებული ინსინერატორის მაქსიმალური წარმადობა შეადგენს 27 კგ/სთ-ს, თუმცა 2005 წლის გზშ-ის ანგარიშის მიხედვით, საწარმოს სიმძლავრედ განისაზღვრა დღეში 8.95 კგ (2345 კგ წელიწადში). 2005 წლის შემდეგ ლაბორატორიაში გაიზარდა ინსინერაციას დაქვემდებარებული სახიფათო ვეტერინარული და სამედიცინო ნარჩენების რაოდენობა და სახეობები, შესაბამისად საჭირო გახდა ლაბორატორიაში არსებული ინსინერატორის სიმძლავრის გაზრდა. ინსინერატორში დაგეგმილია წელიწადში დაახლოებით 57.240 ტონა ნარჩენის ინსინერაცია. ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება ასევე ითვალისწინებს ინსინერატორში გამოყენებული დიზელის საწვავის ბუნებრივი აირით შეცვლას.

დიაგნოსტიკურ ლაბორატორიაში მიმდინარეობს ბიოლოგიური მასალის კვლევის პროცესი და აღნიშნული პროცესები მიმდინარეობს მათთვის განკუთვნილ იზოლირებულ შენობებში. ლაბორატორიაში გამოკვლევების შედეგად მიღებული ნარჩენები, გაუვნებლობის მიზნით, მუშავდება სადუზინფექციო ქიმიური პრეპარატებით - ქლორამინის და ლიზოფორმინის 3,5 ან 10%-იანი ხსნარით. ნარჩენების ტიპის მიხედვით, შესაძლებელია მათი დამუშავება მოხდეს

ავტოკლავირების მეთოდით. დამუშავების შემდეგ, ნარჩენები გროვდება სპეციალურ კონტეინერში და დღის ბოლოს, ინსინერაციის მიზნით იგზავნება ლაბორატორიაში არსებულ ინსინერატორში. კონტეინერებიდან ნარჩენები იტვირთება ინსინერატორის ქვედა კამერაში.

ინსინერატორი შედგება ორი, ზედა და ქვედა კამერებისგან. ნარჩენების ჩატვირთვა ხდება ქვედა კამერაში, ჰერმეტიკული სარქველის საშუალებით. ქვედა კამერა აღჭურვილია მფრქვევანებით, მისი კედლები დაცულია ცეცხლგამძლე ამონაგების ფენით და აღჭურვილია სავენტილაციო დანადგარით, რომლის მეშვეობით რეგულირდება ჟანგბადის მიწოდება. კამერაში ტემპერატურა და წვის პროცესები რეგულირდება შესაბამისი ავტომატური მოწყობილობით. ქვედა კამერაში ხორციელდება ნარჩენების პიროლიზი, ანუ პასიური ჩაფერფვლა, ჰაერის მიწოდების და ალის რეგულირების მეშვეობით. ამ დროს ხორციელდება ჟანგბადის მიწოდება იმაზე ნაკლები ოდენობით, ვიდრე საჭიროა სრული წვისთვის. ინსინერატორის მეორე კამერის ფუნქციაა გამოწვას და დაჟანგოს არასრული წვის პროდუქტები და ატაცებული მყარი ნაწილაკები. მეორე კამერა აღჭურვილია შესაბამისი სიმძლავრის მფრქვევანებით და დამჟანგველი ჰაერის მიწოდების ვენტილატორით, რომლითაც წვის ზონაში ჰაერი მიეწოდება. ქვედა კამერიდან ამოსული წვის პროდუქტები, ზედა კამერაში იწვება და იჟანგება, ამიტომ სხვა თერმული დანადგარებისგან განსხვავებით, წვის პროდუქტების, კერძოდ ნახშირჟანგის, მყარი ნაწილაკების და NO₂-ს კონცენტრაციები გაცილებით მცირეა. ზედა კამერის შიდა ნაწილის ზედაპირი, ასევე გაფრქვევის მილი ამოგებულია ცეცხლგამძლე ფენით. დანადგარის კორპუსი წარმოადგენს თერმოგამძლე ფოლადს, რომელიც გარედან ასევე თერმოგამძლე საღებავითაა დაფარული. ინსინერატორის ავტომატური მართვის სისტემა უზრუნველყოფს ყველა ზემოაღნიშნული პროცესის რეგულირებას. ინსინერატორის ქვედა კამერაში, სამუშაო ტემპერატურული რეჟიმი იცვლება 650 °C-დან დაახლოებით 1000 °C-მდე, თუმცა სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, პირველ კამერაში ტემპერატურა არ აჭარბებს 871 °C-ს. ხოლო ზედა კამერაში მაქსიმალური დასაშვები ტემპერატურაა 1340 °C.

2005 წლის გზშ-ის ანგარიშის თანახმად, საწარმოში გათვალისწინებული იყო ორგანული მასალის (ბიო-ნიმუშები, ლაბორატორიის ცხოველების ლეშები და ა.შ.), პლასტიკის (ძირითადად პოლიაკრილამილატი, ნაწილობრივ პოლიეთილენი), რეზინის, საკვები ნიადაგის/არეების სინჯების და სხვა ნარჩენების ინსინერაცია. სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების შემდეგ დაგეგმილია, არსებულ ინსინერატორში დამუშავდეს ლაბორატორიაში წარმოქმნილი, როგორც ვეტერინარული, ისე სამედიცინო ნარჩენები. სკოპინგის ანგარიშის თანახმად ინსინერაციას დაქვემდებარებული ნარჩენები განისაზღვრება „სახეობებისა და მახასიათებლების მიხედვით ნარჩენების წუსხის განსაზღვრისა და კლასიფიკაციის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 17 აგვისტოს N426 დადგენილების შესაბამისად, კოდებით 06; 07; 15 (15 02 02*); 16 (16 05 06*); 18 (18 01 01, 18 01 03*, 18 01 04, 18 01 06*, 18 01 07, 18 01 08*, 18 01 09, 18 02 01, 18 02 02*, 18 02 03, 18 02 05*, 18 02 06, 18 02 07*, 18 02 08); 20 (20 01 31*, 20 01 32). ინსინერატორში გაუვნებლებას დაქვემდებარებული ნარჩენების ჩამონათვალი დაზუსტდება გზშ-ის ეტაპზე.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, ლაბორატორიაში წარმოქმნილი სახიფათო ნარჩენების წვის შედეგად წარმოქმნილი ნაცარი (ფერფლი) შეიძლება იყოს როგორც სახიფათო, ასევე არასახიფათო ნარჩენი. აღნიშნული დამოკიდებულია, თუ რა სახის ნარჩენის ინსინერაცია განხორციელდება. ინსინერატორში ნარჩენების წვის შემდეგ მიღებული ფერფლი (ნაცარი) თავსდება მისთვის განკუთვნილ დახურულ კონტეინერში, რომელიც დროებით (1 წლამდე ვადით) განთავსდება ინსინერაციის უბანზე, ხოლო შემდეგი მართვის მიზნით გადაეცემა შესაბამისი ნებართვის მქონე კომპანიას, რომელიც გამოვლინდება ტენდერის საშუალებით. სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, წარმოქმნილი ნაცრის (ფერფლის) რაოდენობა დაზუსტებული იქნება გზმ-ის ეტაპზე.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, საწარმოს სპეციფიკიდან გამომდინარე ატმოსფერულ ჰაერში ემისიები უკავშირდება ინსინერატორის ფუნქციონირებასა და საწვავის მოხმარებას. საწარმოს წარმადობის გაზრდა გამოიწვევს ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული მავნე ნივთიერებების რაოდენობის ზრდას. თუმცა ინსინერატორის პროექტირების ეტაპზე, მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევის მოდელირება განხორციელდა ინსინერატორის მაქსიმალური წარმადობის, მინი-საქვების და ასევე ტერიტორიაზე არსებული სხვა ემისიების წყაროების ექსპლუატაციის პირობების გათვალისწინებით. აღნიშნული მოდელირებით მიღებულმა შედეგებმა აჩვენა, რომ ინსინერატორის მაქსიმალური სიმძლავრით მუშაობის პირობებში ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევა არ გადააჭარბებს ზღვრულად დასაშვებ მნიშვნელობას როგორც უახლოეს მოსახლესთან, ასევე უშუალოდ ლაბორატორიის ტერიტორიაზე. გარდა ამისა, დიზელის საწვავის მოხმარების პირობებში ატმოსფერულ ჰაერში ადგილი აქვს გოგირდის დიოქსიდის ემისიას. ვინაიდან, ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება ითვალისწინებს დიზელის საწვავის ბუნებრივი აირით ჩანაცვლებას, ადგილი აღარ ექნება ატმოსფერულ ჰაერში აღნიშნული დამაბინძურებელი ნივთიერების გაფრქვევას. უნდა აღნიშნოს, რომ სკოპინგის ანგარიშში სათანადოდ შეფასებული არ არის საწარმოს ფუნქციონირების შედეგად, ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეულ მავნე ნივთიერებათა რაოდენობრივი და ხარისხობრივი მაჩვენებლები. საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე ხმაურის და ვიბრაციის წარმომქმნელი რაიმე დანადგარ-მექანიზმები გათვალისწინებული არ არის, შესაბამისად, საწარმოს ექსპლუატაციით ხმაურის და ვიბრაციის დონის მატება მოსალოდნელი არ არის, ამასთან აღსანიშნავია, რომ ინსინერატორი განთავსებულია დახურულ შენობაში.

ნარჩენების ინსინერაციის ტექნოლოგიური პროცესი წყლის გამოყენებას არ საჭიროებს, შესაბამისად საწარმოო ჩამდინარე წყლების წარმოქმნას ადგილი არ ექნება. ლაბორატორიის მთლიან ტერიტორიაზე წყალმომარაგება და წყალარინება ხდება ქალაქის წყალმომარაგების ქსელით, ხელშეკრულების საფუძველზე. ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, ინსინერატორის ექსპლუატაციისას, ზედაპირული წყლის ობიექტის დაბინძურება არ არის მოსალოდნელი.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება არ ითვალისწინებს ლაბორატორიაში არსებული ინსინერატორის სხვა ინსინერატორით ჩანაცვლებას ან რაიმე სამშენებლო სამუშაოებს. გარდა ამისა, ინსინერატორის შენობა უზრუნველყოფილია ბუნებრივი აირით და ტერიტორიაზე დამატებითი მილსადენის გაყვანის საჭიროება არ არსებობს. შესაბამისად, ნიადაგის და გრუნტის ხარისხზე და გრუნტის წყლებზე ზემოქმედების რისკების ზრდა მოსალოდნელი არ არის. საწარმოო ტერიტორია მდებარეობს ქალაქის ურბანულ ზონაში. საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებით ხე-მცენარეებზე ზემოქმედება არ არის გათვალისწინებული.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე სამინისტრომ უზრუნველყო წარმოდგენილი სკოპინგის ანგარიშის, როგორც სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე, ასევე საბურთალოს რაიონის გამგეობის საინფორმაციო დაფაზე განთავსება. ვინაიდან საქართველოში ახალი კორონავირუსის გავრცელების პრევენციის მიზნით ქვეყანაში სხვადასხვა პერიოდში მოქმედებს სხვადასხვა სახის შეზღუდვა, კოდექსით გათვალისწინებული პროცედურების შეუფერხებლად ჩატარების მიზნით, 2020 წლის 18 სექტემბერს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსში“ განხორციელდა ცვლილება (<https://matsne.gov.ge/document/view/4994730>), რომელიც ითვალისწინებს საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული პანდემიის/ეპიდემიის დროს, ქვეყანაში არსებული ეპიდემიოლოგიური მდგომარეობის გათვალისწინებით, საჯარო განხილვის დისტანციურად, კომუნიკაციის ელექტრონული საშუალებების გამოყენებით ჩატარების შესაძლებლობას. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, ქ. თბილისში, სსიპ სოფლის მეურნეობის სახელმწიფო ლაბორატორიის ნარჩენების ინსინერაციისთვის განკუთვნილი მინი ინსინერატორის ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვა გაიმართა 2020 წლის 23 დეკემბერს დისტანციურად, Webex-ის აპლიკაციის მეშვეობით. საჯარო განხილვას ესწრებოდნენ: საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს, სსიპ სოფლის მეურნეობის სახელმწიფო ლაბორატორიის წარმომადგენლები, გზმ-ის ანგარიშის შემდგენელი საკონსულტაციო კომპანია შპს „გამა კონსალტინგის“ წარმომადგენელი და საბურთალოს რაიონის გამგეობის წარმომადგენელი. საჯარო განხილვის ფარგლებში პროექტთან დაკავშირებით შენიშვნები და მოსაზრებები არ გამოთქმულა. ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე, პროექტთან დაკავშირებით წერილობითი შენიშვნები არ ყოფილა წარმოდგენილი.

სკოპინგის პროცედურის შედეგად განსაზღვრული და დადგენილი იქნა დაგეგმილი საქმიანობის გზმ-ის ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი და გზმ-ის პროცესში დეტალურად შესასწავლი ზემოქმედებები.

გზმ-ის ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი

1. **გზმ-ს ანგარიში უნდა მოიცავდეს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მესამე ნაწილით დადგენილ ინფორმაციას;

2. გზშ-ს ანგარიშს უნდა დაერთოს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მეოთხე ნაწილით განსაზღვრული დოკუმენტაცია;
3. გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს სკოპინგის ანგარიშში მითითებული (განსაზღვრული, ჩასატარებელი) კვლევების შედეგები, მოპოვებული და შესწავლილი ინფორმაცია, გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესწავლილი ზემოქმედებები და შესაბამისი შემცირების/შერბილების ღონისძიებები;
- 3.1 გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის მე-10 მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად, გზშ-ის ანგარიშში ხელმოწერილი უნდა იყოს იმ პირის/პირების მიერ, რომელიც/რომლებიც მონაწილეობდა/მონაწილეობდნენ მის მომზადებაში, მათ შორის კონსულტანტის მიერ.

4. **გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს:**

- ცვლილების საჭიროების დასაბუთება;
- საწარმოში არსებული (მიმდინარე) საქმიანობის დეტალური აღწერა;
- დაგეგმილი ცვლილებების დეტალური აღწერა;
- პროექტის ალტერნატიული ვარიანტები, შესაბამისი დასაბუთებით, მათ შორის ტერიტორიის ალტერნატივა, არაქმედების ალტერნატივა, ტექნოლოგიური ალტერნატივები და გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით შერჩეული დასაბუთებული ალტერნატივა;
- საქმიანობის განხორციელების ადგილის აღწერა GPS კოორდინატებით და Shp ფაილებთან ერთად;
- საწარმოს გენ-გეგმა ექსპლიკაციით, გაფრქვევების წყაროების მითითებით, სადაც დეტალურად იქნება ყველა არსებული და დაგეგმილი ინფრასტრუქტურული ობიექტი აღწერილი;
- საწარმოს ინსინერაციას დაქვემდებარებული ნარჩენებით მომარაგება, ტრანსპორტირების სქემა და ტრანსპორტირების პირობები;
- ინსინერაციას დაქვემდებარებული ნარჩენების დროებით დასაწყობების საკითხი;
- საწარმოს განთავსების ტერიტორიის სიტუაციური სქემა (შესაბამისი აღნიშვნებით, ფოტო მასალა);
- დეტალური ინფორმაცია საპროექტო ტერიტორიის შესახებ (მანძილი საცხოვრებელ სახლამდე, საავტომობილო გზამდე, ზედაპირული წყლის ობიექტამდე და სხვა უახლოეს სამრეწველო ობიექტამდე);
- ტერიტორიის მიმდებარედ და 500 მ-იანი რადიუსის მანძილზე არსებული ობიექტების შესახებ ინფორმაცია, დანიშნულების მითითებით;
- საწარმოს ტექნოლოგიური პროცესების დეტალური აღწერა;
- დეტალური ინფორმაცია ინსინერატორის კონტრუქციის, მათ შორის, წვის კამერების ფუნქციონირების რეჟიმებისა და მათში განვითარებული ტემპერატურის შესახებ. ასევე, ინსინერატორის საპასპორტო მონაცემები;
- საწარმოს ძირითადი ფიზიკური მახასიათებლები (დანადგარების სიმძლავრე, წარმადობა და მასშტაბი);
- დასაქმებული ადამიანების რაოდენობა და სამუშაო გრაფიკი;

- საწარმოს წყალმომარაგების, სამეურნეო-ფეკალური, სანიაღვრე, საწარმოო ჩამდინარე წყლების მართვის საკითხები;
- საწარმოში შესაძლო ავარიული სიტუაციების აღწერა და მათი მართვის გეგმა;
- ნარჩენების მართვის გეგმა. ექსპლუატაციის ეტაპზე მოსალოდნელი ნარჩენების სახეობებისა და რაოდენობის შესახებ ინფორმაცია და მათი შემდგომი მართვის ღონისძიებები;
- დასამუშავებლად მიღებული ნარჩენების კოდები და დასახელებები, საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 17 აგვისტოს N426 დადგენილების „სახეობებისა და მახასიათებლების მიხედვით ნარჩენების ნუსხისა და კლასიფიკაციის“ შესაბამისად;
- დასამუშავებელი ნარჩენების რაოდენობა და წარმოშობა;
- ნარჩენების დამუშავების აღდგენის ან განთავსების ოპერაციების კოდები და აღწერილობა, საქართველოს ნარჩენების მართვის კოდექსის I ან II დანართის შესაბამისად;
- ნარჩენების დამუშავებისას გამოსაყენებელი საშუალებები და მოწყობილობები, აგრეთვე მათი წარმადობა;
- ინსინერაციის ექსპლუატაციის შედეგად წარმოქმნილი ნაცრის დროებითი დასაწყობების და საბოლოო მართვის საკითხები;
- ინსინერაციის შედეგად მიღებული ნაცრის სახიფათობის (მათ შორის ტოქსიკურობისა) ან/და შემადგენლობის განმსაზღვრელი ლაბორატორიული კვლევების შესახებ დეტალური ინფორმაციის წარმოდგენა;
- ინსინერატორის ექსპლუატაციის შედეგად წარმოქმნილი ნაცრის რაოდენობა;
- დეტალური ინფორმაცია სახიფათო ნარჩენების დროებითი დასაწყობების უბნის შესახებ;
- საწარმოს ტერიტორიის საკუთრების ან იჯარის/სარგებლობის უფლების დამადასტურებელი დოკუმენტაცია;

5. გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეული კომპონენტისათვის და პროექტის განხორციელების შედეგად მოსალოდნელი ზემოქმედებების შეჯამება მათ შორის:

- ზემოქმედება ატმოსფერულ ჰაერზე ექსპლუატაციის ეტაპზე, გაფრქვევის წყაროები, გაფრქვეული მავნე ნივთიერებები, გაბნევის ანგარიში;
- განსახორციელებელი გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმა-გრაფიკი, სადაც ატმოსფერულ ჰაერში ემისიების და ხმაურის გავრცელების მინიმუზაციის მიზნით, გათვალისწინებული იქნება ინსტრუმენტული მონიტორინგი როგორც ლაბორატორიის ტერიტორიაზე, ისე უახლოეს მოსახლესთან (სიხშირის და კოორდინატების მითითებით);
- ხმაურის გავრცელება (შესაბამისი გაანგარიშებითა და მოდელირებით) და მოსალოდნელი ზემოქმედება ექსპლუატაციის ეტაპზე და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზემოქმედება ზედაპირულ და მიწისქვეშა/გრუნტის წყლებზე, შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;

- კუმულაციური ზემოქმედება და ზემოქმედების შედეგების შეფასება მიმდებარე ობიექტების გათვალისწინებით (ატმოსფერული ჰაერი, ხმაური და სხვა);
- ზემოქმედების შეფასება სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოზე, ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებასთან დაკავშირებულ რისკებსა და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების შესახებ;
- ნარჩენების წარმოქმნით მოსალოდნელი ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება;
- ზემოქმედება ისტორიულ-კულტურულ და არქეოლოგიურ ძეგლებზე;
- ექსპლუატაციის ეტაპზე განსახორციელებელი შემარბილებელი ღონისძიებების გეგმა-გრაფიკი;
- ექსპლუატაციის ეტაპზე განსახორციელებელი გარემოსდაცვითი მენეჯმენტის გეგმა;
- გზმ-ის ფარგლებში შემუშავებული ძირითადი დასკვნები და საქმიანობის პროცესში განსახორციელებელი ძირითადი ღონისძიებები;
- გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იქნეს დეტალური ინფორმაცია 2020 წლის 8 ოქტომბრის N2-816 ბრძანებით გაცემული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებით (2005 წლის 2 დეკემბრის N162 ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა) განსაზღვრული პირობების შესრულების მდგომარეობის შესახებ და პირობების ანალიზი;

წარმოდგენილ სკოპინგის ანგარიშში განხილულია C-18 P (Consultec Systems LLC) მოდელის, 27 კვ/სთ მაქსიმალური წარმადობის ინსინერატორი, თუმცა 2005 წლის N162 ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნისა და გზმ-ის ანგარიშის თანახმად, საწარმოში გათვალისწინებული იყო 38,7 კვ/სთ მაქსიმალური წარმადობის C-32P (Consultec Systems LLC) ინსინერატორის მოწყობა-ექსპლუატაცია. შესაბამისად გზმ-ის ანგარიშში დაზუსტებას საჭიროებს საწარმოში არსებული ინსინერატორის მოდელი და მისი მაქსიმალური წარმადობა. ამასთან, ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, გზმ-ის ანგარიშში დაზუსტებას საჭიროებს დაგეგმილია თუ არა საწარმოში არსებული ინსინერატორის მოდელის ცვლილება.

სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით ლაბორატორიაში/საწარმოში დაგეგმილია ამავე ლაბორატორიაში წარმოქმნილი ვეტერინარული და სამედიცინო ნარჩენების ინსინერაცია, ასევე აღნიშულია, რომ გზმ-ის ფაზაზე განისაზღვრება ნარჩენების ლაბორატორიებიდან ტრანსპორტირების, ინსინერატორის შენობაში დროებით დასაწყობების პირობები. აღნიშნულიდან გამომდინარე, გზმ-ის ანგარიშში დაზუსტებას და სრულყოფილი ინფორმაციის ასახვას საჭიროებს იგეგმება მხოლოდ სსიპ სოფლის მეურნეობის სახელმწიფო ლაბორატორიის კუთვნილ (ქ. თბილისში, ვ. გომიაშვილის ქ. N49) ლაბორატორიაში წარმოქმნილი ნარჩენების თუ სხვა ლაბორატორიებიდან მიღებული ნარჩენის ინსინერაცია.

გზმ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს ინფორმაცია სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული საკითხების შესაბამისად (ერთიანი ცხრილის სახით)

დასკვნითი ნაწილი:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით ქ. თბილისში, ვ. გომიაშვილის ქ. N49-ში, სსიპ სოფლის მეურნეობის სახელმწიფო ლაბორატორიის მიერ წარმოდგენილი ნარჩენების ინსინერაციისთვის განკუთვნილი მინი ინსინერატორის საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების (მათ შორის წარმადობის გაზრდა) პროექტზე **სავალდებულოა გზმ-ის ანგარიში მომზადდეს** წინამდებარე სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის და წარმოსადგენი დოკუმენტაციის მიხედვით.